

Projekttanulás

Kiinduló problémák

- A magyar oktatás jelenleg olyan tudásanyagot ad át, amit a tanulók csak egy bizonyos típusú feladatcsoport megoldására tudnak használni.
- A gyerekek információkat előre feldolgozva kapják + hiányzik az a lépcsőfok, amely ismereteik önálló alkalmazását kívánná meg.
- Az ember alkotásra született, nem passzív befogadásra.

Projekttanulás

A tanulók érdeklődésére, élettapasztalatára, tervező és kivitelező képességére épít

hagyományos
tanítási stratégiák

a tananyaghoz rendeli hozzá
a gyereket

gyereket fejlesztik

projekt módszer

gyerekhez rendeli hozzá a
tananyagot

a gyerek fejlődik

Lényege: **integrációs elv**
az oktatás gyakorlati problémák köré csoportosul
cél: a probléma megoldása + teljes körű járása,
a lehető legtöbb összefüggés feltárása

A téma feldolgozását a tanulók csoportjai egymással és tanárukkal együttműködve végzik

**Eredménye:
új ismeret, jártasság, készség
+ közös alkotás
+ bemutatása is**

Nagyfokú tanulói önállóságot tesz lehetővé, módot ad

- az ismeretek integrálására;**
- az iskolán kívüli világ megismerésére;**
- kapcsolatok kialakítására;**
- demokratikus közülethez szükséges készségek elsaját-
ra**

Alapfogalmak

Projekt:

összetett, komplex feladat elvégzésének feltételeit, folyamatait meghatározó tevékenység
egy-egy problémára épülő témaegységek sorozata

Pedagógiai projekt:

összetett, komplex, gyakran a mindennapi életből származó téma feldolgozási célokkal, a feladatok meghatározásával, munkamenet megtervezésével, eredmények bemutatásával

Projektorientált oktatás:

a projektoktatás több-kevesebb ismervét felvonultató forma (a tanár határozza meg a témát, erőteljesebben részt vállal a feldolgozás folyamatában stb.)

A projektpedagógia múltja

John Dewey (filozófus, pedagógus, Chichago)

1899 - „The School and Society”

Munkatársa W.H. **Kilpatrick** **1918** „The Projekt Method”

definiálja + gyakorlati alkalmazhatósága

1925 „A módszer alapozása”

a módszer elmélete

1960-as évek Nyugat-Európa – a projekt felélézése
reformpedagógiai irányzatok

de a közoktatás gyakorlatában nem játszott szerepet

Az iskolai projektek típusai

Időtartama szerint

projektszakasz– hagyományos órakeretet szétfeszíti

- kisprojekt (2-6 tanóra)
- közepes projektek (1-2 nap; projekthét, témahét)
- nagyprojekt (több hét - több intézmény bekapcsolódása a munkába)

Jellege szerint

- **Folyamatorientált**
(5-12 éves korosztály)
egyszerű, konkrét ismerős dolgok az emlékezet cselekvésekhez kapcsolódik az eredmény szinte nem látható előre a szakaszok spontán ötletek alapján a folyamat van a középpontban a közös munka a fontos, játékos cél: a tapasztalatszerzés (⇒ elvont gondolkodás)

- **Eredményorientált (13. életévtől)**
összetett, elvont, távoli célok
komoly és céltudatos, jól definiált kezdeti célok,
fontos produktumok előállítására
cél: a gondolkodás helyességének kipróbálása

Téma szerint

- egy tantárgy / műveltségi terület anyaga
- csak részben kapcsolható anyaghoz, tantárgyközi
- a hétköznapi életből származó témák

Megvalósulásának színtere szerint

- tanórai hagyományos környezet
  - nem hagyományos iskolai környezetben
  - szakköri keretben
  - erdei iskolában, kiránduláson, szaktáborban
  - más intézményekben
-

A projektek munkamenete

1. Témaválasztás

Tanár
Irányít

Tanulók
Választanak vagy
ötleteket vetnek fel
⇒ válogatnak közöttük
⇒ döntenek

2. Tervkészítés

Tanár

Biztosítja, hogy minden
gyereknek legyen
megfelelő munkája

Tanulók

Közösen megtervezik
a munkamenetet,
szétosztják a feladatokat

Tervezés – Szervezés

- Előzetes ismeretek számbavétele
- Részterületek – elágazások, téma kapcsolódásai
- Lehetséges munkamegosztás (felelősök) tevékenységek átgondolása
- Források, helyszínek számbavétele
- A projekt tartalmi szerkezetének átgondolása
- Multidiszciplináris vonatkozások átgondolása
- Logikai rendszer – folyamatterv készítése (táblázat, gondolati térkép)
- Időtervezés
- Eszközök felmérése
- Az eredmények bemutatásának lehetséges módjai
- Külső kapcsolatok (szülők, intézmények stb.) körének meghatározása, a kapcsolattartás módja

Tervezési táblázat

Feladatok	Erőforrások	Időtartam	Határ-idő	Elvárt eredm.	Értékelési mód	Felelős

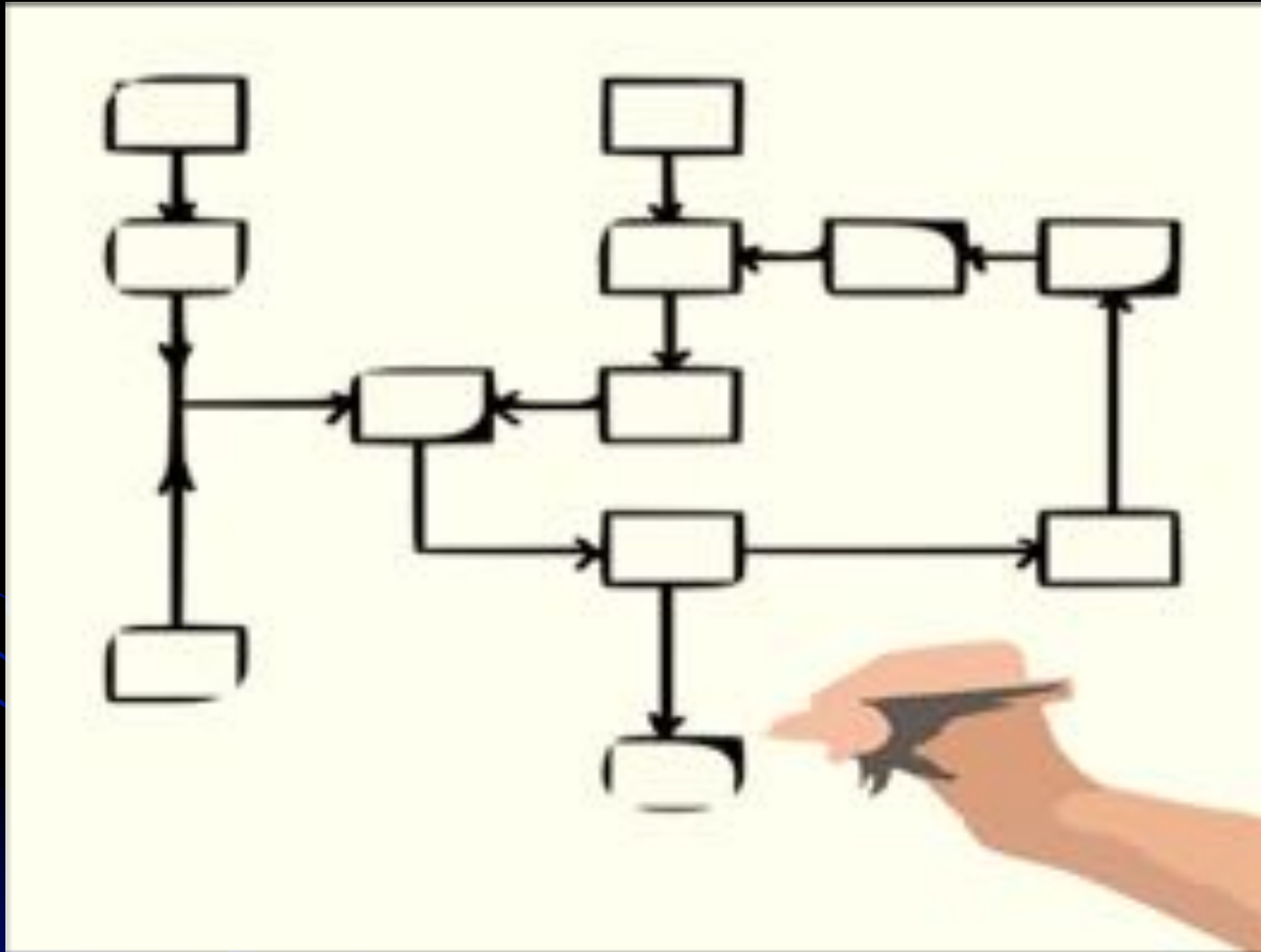

Hálóterv – gondolattérkép

Megmutatja a projekt összefüggéseit, lényegi sarokpontjait

Hálóterv – gondolattérkép

Tanár
Megfigyel,
beszélget,
irányt mutat,
tanácsot ad

**3. Információ-
gyűjtés**

**4. Téma
feldolgozása**

**5. Közös alkotás
készítése**

Tanulók
Dolgoznak
feladat-
megosztással

Feldolgozzák
a megszerzett
információkat

Elkészítik a
bemutató alkotást

Módszerek

- Megfigyelés
- Szövegek önálló tanulmányozása, feldolgozása
- Előadás meghallgatása, rögzítése, megbeszélése
- Film elemzése, cikkek értelmezése
- Kiállítás megtekintése
- Vita, interjú
- Szerepjátékok
- Munkakártyák a tanulói munka irányítására (megoldási algoritmusok, logikai térkép, munkaszakasz időbeni menete, helyszíne, megoldás elvárt módja stb.)

Produktum – közös alkotás

- **Tárgy**
  - **Modell, makett**
  - **Írásmű (pl. egy folyóirat tematikus száma)**
  - **Plakát, tabló**
  - **Kiállítás**
  - **Film**
  - **Hanganyag (CD/DVD-rom)**
  - **Előadás (+prezentációval)**
  - **Játék**
  - **Rendezvény, kirándulás**
-

A projektnapló

Projektnapló készítése

A projekt munka folyamatának dokumentálása
írásbeli beszámoló, ábrák, álló / mozgóképek, mellékletek

A projekt munka írásbeli beszámolója

Magáról a munkavégzésről

- Alkalmazott kutatási anyaggyűjtési módszerek
- Metodikai problémafelvetések
- A téma kifejtése
- A problémák megválaszolása
- Felhasznált irodalom
- Felhasznált eszközök listája

Tanár
Megfigyel

6. A projekt belső értékelése

Tanulók
Értékelik a maguk és társaik munkáját

- Milyen célokat értünk el?
- Mi tetszett és mi nem?
- Milyenek a tapasztalatok a szervezéssel kapcsolatban?
- Milyen körülmények nehezítették a munkát?
- Mi a produktumok sorsa rövid és hosszú távon?

Segíthető kérdőívvel, szempontsorral

7. Közös alkotás bemutatása

Tanár
Megfigyél

Tanulók
Bemutatják közösen
a közös alkotást

8. Következtetések levonása

Tanár
Irányít a tananyag
ismeretében,
céljának megfelelően

Tanulók
Következtetnek
közös vitában,
beszélgetésben

9. A projekt külső értékelése

Tanár
Meghallgatja
a tanulói értékeléseket
⇒ ő is értékkel

Tanulók
meghallgatják,
kiegészítik

Értékelés

- A produktumra és a folyamatra is vonatkoznia kell
- A tartalmak széles skálája miatt nem könnyű az értékelés, a produktumok összehasonlítása
- Vannak példák a produktumok osztályzattal történő értékelésére is
- A globális értékelés veszélyes, kritériumok kellenek (zsűrizés)
- Közeppontjában a folyamat legyen!
- Egyes résztvevők szerepe, tevékenységük hatékonysága
- Alapelv: a pozitívumok megerősítése
- Javítható/javítandó folyamatok beazonosítása
- A tennivalók tartalmának, irányának, ütemezésének megtárgyalása, megtervezése
- Csoportos, egyéni, pedagógusi visszacsatolás

Projektértékelő lap – A folyamat

Hol „tanultatok”?

Mi volt az önálló munkád a projektben?

Mi a legfontosabb, amit tanultál?

Mely új tanulási módszert használtál?

Kikkel kellett együtt dolgoznod?

Mely információforrásokat használtad?

Hogyan befolyásoltad a projekt alakulását?

Hogyan tartottatok egymással kapcsolatot?

Projektértékelő lap – A produktum

Mi volt a szereped a tervezésében?

Mi volt a szereped az értékelésében?

Mi volt a szereped a kivitelezésében?

Mi volt a szereped a bemutatásában?

Milyenek értékeled a közös alkotást?

Projektértékelő lap

A projektvezetővel való együttműködés

Milyen gyakorisággal tartottad a kapcsolatot a tanároddal?

Melyek a legfontosabb pozitív tapasztalataid?

Milyen módon tartottad a kapcsolatot a tanároddal?

Melyek a legfontosabb negatív tapasztalataid?

A projektmódszer pedagógiai-metodikai értékei

- A távlati cél a tanáré, az aktuális cél a gyerekéké
- Élményszerű megismerés – egyéni érdeklődés, sikerek
- Tanulói önállóság – személyes kapcsolatok fejlesztése
- Szétfeszíti a tantárgyrendszer kereteit
tartalmi komplexitás (integráció)
- Gyakorlatias
- Zárt és nyílt oktatás egyaránt jellemzi
(a fő kérdésekben a gyerekeknek van döntő szava
nem szabad senkit sem kihagyni)
- Több elemében kapcsolódik az iskola előtti spontán tanulásához
- Tanulók, pedagógusok, szülők, felnőttek bevonása

- **Kooperativitás**

  - Tárgyalásos tervezés

  - Munkamegosztás

  - Egymástól való tanulás

  - (információs forrás és tanulási modell átvétele)

- **Tolerancia**

  - más értékek szerint élők elfogadása, megértése

- **Humanisztikus pedagógia**

  - Önszabályzó tanulás

  - Egyéni célok egyéni ütemben, útvonalon, módon

  - egyéni forrásokkal

  - Önértékelés fontossága munkaformák